

Česká republika

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální školy, Hradec Králové, Hradecká 1231

Adresa: Hradecká 1231, 500 02 Hradec |Králové

Identifikátor školy: 600 023 974

Termín konání tematické inspekce: 4. a 5. březen 2003

Čj.:	091 320/03-5206
Signatura:	ti1nw502

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školy, Hradec Králové, Hradecká 1231 vzdělávají kromě žáků zvláštní školy a praktické školy rovněž žáky přípravného stupně pomocné školy a žáky pomocné školy. Jedna ze tříd pomocné školy je určena pro žáky s lékařskou diagnózou autismus. Ve školním roce 2002/2003 ji navštěvuje 6 žáků, z toho 4 jsou zařazeni v přípravném stupni pomocné školy a 2 v nižším stupni pomocné školy.

Zřizovatelem školy je Královéhradecký kraj, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních a materiálně technických podmínek vzdělávací činnosti ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
- speciálních podmínek podmiňujících strukturovaný režim výuky ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
- průběhu vzdělávání – individuálních vzdělávacích programů ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
- účinnosti spolupráce učitelů ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus s pracovníky speciálně pedagogického centra
- dostupnosti speciálních tříd pro žáky s lékařskou diagnózou autismus

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Výchovně-vzdělávací proces zabezpečují dvě učitelky a čtyři osobní asistenti zdravotně postižených žáků. Na výpomoc navíc dochází asi na jednu hodinu denně občan vykonávající civilní službu.

Z vyjmenovaných pracovníků jsou mezi pedagogické pracovníky zařazeny pouze dvě učitelky, které patří mezi zaměstnance školy. Jedna z nich je vedena jako třídní učitelka, druhá jako asistentka třídní učitelky.

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve speciálním školství splňuje pouze třídní učitelka. Její asistentka nemá vysokoškolské vzdělání, je diplomovanou zdravotní sestrou v oboru psychiatrie a její práce v autistické třídě, založená na odborných znalostech, je pro žáky značným přínosem.

Každý žák má „svého učitele“, s kterým nejdelší dobu a nejraději pracuje a je na jeho osobu značně fixován. Osobní asistenti se o žáky starají dle přesně stanoveného rozvrhu hodin. Nejsou zaměstnanci školy, jsou financováni z prostředků Sdružení zdravotně postižených, rodiče žáků přispívají na jejich činnost částkou 200 Kč měsíčně.

Obě učitelky se v problematice autismu průběžně vzdělávají, účastní se akcí pořádaných akreditovanými pracovišti, jedna z nich se účastní vzdělávání zaměřeného na TEACCH program.

Personální podmínky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY A SPECIÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Pro výuku autistických žáků jsou určeny dvě vzorově vybavené učebny. V jedné se učí žáci, kteří jsou schopni plnit učební osnovy, v druhé žáci, kteří zatím na plnění požadavků osnov v některých oblastech nestačí.

Prostředí tříd je estetické a podnětné, barevné ladění navozuje pocit radosti a pohody. V každé ze tříd je v rohu umístěn relaxační koutek s kobercem a čalouněným nábytkem. Žákovské lavice a stoly jsou určeny pro jednoho žáka, jsou umístěny jednak před tabulí, jednak za paravány, aby se žáci vzájemně při rozumové výchově nerušili a neviděli na sebe.

Při výuce se užívají učebnice pro 1. a 2. ročník zvláštní školy, pro nižší a střední stupeň pomocné školy, dále alternativní učebnice a knihy, obrázkový slovník, různé publikace (Jazyk a řeč, Logopedie v praxi apod.), nejvíce však pracují s nakopírovanými texty a obrázky, které jsou pro každého žáka jiné.

Vzhledem k hloubce postižení je schopen s piktogramy pracovat pouze jeden žák.

K tělesné výchově je využívána místnost s průlezkou, skluzavkou a relaxačním bazénkem s míčky. Veškeré vybavení této malé tělocvičny je měkké, bezpečné, pěkně barevné (míče, švédská bedna, koza apod.).

Každý pracovník má k dispozici množství názorných pomůcek, a to jak zakoupených, tak vyrobených přesně dle potřeb jednotlivých žáků.

Žáci mají možnost využívat třídu ve Speciálně pedagogickém centru, ta je vybavena počítačem s bezkontaktní senzorickou klávesnicí a řadou rehabilitačně kompenzačních pomůcek pro různé formy a stupně mentálního postižení.

Materiálně-technické podmínky a speciální podmínky vzdělávací činnosti jsou vynikající.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE TŘÍDĚ PRO ŽÁKY S LÉKAŘSKOU DIAGNÓZOU AUTISMUS

V průběhu inspekce byly uskutečněny hospitace v hodinách rozumové a tělesné výchovy. V této kapitole jsou všichni pracovníci, kteří s autistickými žáky pracují, nazýváni pedagogové.

Třídu navštěvuje 6 žáků s diagnostikovaným autismem ve věku 8 až 13 let. Jeden žák již do školy docházel, následně byl na dobu určitou osvobozen od povinné školní docházky, od školního roku 2001/2002 byl do školy znovu zařazen a nyní je vzděláván v přípravném stupni pomocné školy. Začal docházet na jednu hodinu denně pouze za přítomnosti matky, nyní už je schopen strávit ve škole samostatně čtyři hodiny denně.

Všichni žáci jsou z Hradce Králové a blízkého okolí.

Rozdíly mezi žáky jsou značné, problémy každého jsou zcela specifické. Proto je jedinou možnou metodou výuky důsledný individuální přístup k jednotlivým žákům. Druh a stupeň postižení jsou tak závažné, že každý žák musí pracovat pod dohledem jednoho pedagoga.

Každý žák má kvalitně vypracovaný individuální výchovně-vzdělávací plán. Ten je podepsán všemi, kteří se na vzdělávání žáka podílejí: třídní učitelkou, asistentkou třídní učitelky, osobním asistentem, pracovníkem Speciálně pedagogického centra, zákonnými zástupci žáka. Pokud se nedaří cokoli v plánu plnit, jsou prováděny průběžné změny.

Součástí individuálních výchovně-vzdělávacích plánů je podrobný přehled činností, znalostí a dovedností, které předepisují učební osnovy. Tento přehled je třikrát ročně vyhodnocován.

Navíc má každý žák vypracovaný souhrn specifických problémů, kterými se odlišuje od ostatních žáků. Ten se zpracovává na začátku každého pololetí.

Motivace žáků je průběžná, výhradně pozitivní, všichni pedagogové se snaží žákům ve všech situacích vyhovět a předcházet tak jakýmkoliv negativním projevům v chování, které jsou autismem způsobeny. Je zachována důslednost a je vyžadován režim přizpůsobený individualitě každého žáka.

Každé ráno hovoří učitelé s rodiči, získávají od nich důležité informace o momentálním stavu jejich dětí, na který neprodleně reagují sestavením aktuálního rozvrhu hodin pro ten který den. Rozvrh je sestavován ve spolupráci s žáky, v jedné místnosti je zhotoven z látkových čtverců s nášivkami, které znamenají určitou činnost. Je vystaven na nástěnce, takže každý z žáků přesně ví, kterou činnost bude vykonávat. Jeden žák má rozvrh sestaven z piktogramů. V druhé učebně je rozvrh sestaven z fotografií, na kterých jsou znázorněny jednotlivé činnosti. Komunikace je možná pouze u dvou žáků, kteří jsou jí schopni. Ostatní nemluví, vydávají zvuky, kterými vyjadřují své pocity.

Ze sledování výuky je zřejmé, že interakce mezi žáky a pedagogy je optimální především v těch případech, kdy je žák v péči pedagoga, s kterým trvale pracuje. Ostatní pedagogy jsou žáci střídavě ochotni tolerovat, případně jim jejich přítomnost není vítaná, což okamžitě dají svým chováním najevo (odmítnout se s ním chytit za ruce, odstrčí ho apod.).

Obsah výuky jednotlivých žáků je stanoven třídní učitelkou každý týden při společné schůzce všech pedagogů. Jsou diskutovány metody práce, které všem žákům umožňují úspěšné uplatnění. Při výuce jednoho žáka je využíván alternativní komunikační systém, který je postupně vytvářen, neboť chlapec je neslyšící. S bývalou osobní asistentkou odmítal spolupracovat, v tomto školním roce si s novým osobním asistentem rozumí a prostřednictvím navázaného pozitivního vztahu se daří dosahovat prvních úspěchů v učení.

Dokumentace je řádně a v plném rozsahu vedena.

Průběh vzdělávání a výchovy je hodnocen jako vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Výhodou školy je skutečnost, že jednou z jejich součástí je Speciálně pedagogické centrum pro mentálně postižené (dále jen SPC nebo centrum). Odborní pracovníci se školou pravidelně spolupracují, v případě potřeby mohou neprodleně reagovat a případně pomoci zvládnout neočekávanou situaci. Součástí spolupráce je průběžné poskytování poradenské a metodické pomoci pedagogům i rodičům postižených žáků. Žáci přicházejí do SPC s lékařskou diagnózou, případně s diagnózou klinického psychologa. V SPC je provedena psychologická a speciálně pedagogické diagnostika, potom se určený pracovník podílí na tvorbě individuálního vzdělávacího programu pro určitého žáka. Zapůjčování speciálně vybavené místnosti je již popsáno na straně 3 inspekční zprávy.
2. Na podzim roku 2002 vznikla v Královéhradeckém kraji pobočka sdružení APLA (Asociace pomáhající lidem s autismem). Toto sdružení má 4 sekce: klinickou, rodičovskou, pedagogickou a sociálně právní. Předsedkyní rodičovské sekce je matka jednoho z žáků autistické třídy této školy. Krom schůzek pořádá sdružení v druhém srpnovém týdnu tábor pro děti bez rodičů, což je v případě autistických dětí velmi odvážné a záslužné.
3. Škola prezentuje práci žáků mimo jiné i výstavkami výtvarných prací v prostorách Magistrátu Města. Vystavovány jsou práce žáků pomocné školy i práce žáků autistických. Nejlepší prezentací na veřejnosti je však kvalitní práce s touto skupinou žáků, neboť

rodiče postižených dětí se většinou vzájemně stýkají a o existenci autistické třídy a kvalitní péči o postižené děti se tak dozvídají další rodiče.

4. Spolupráce s rodiči je vynikající, všichni rodiče se školou kvalitně spolupracují, jsou s pedagogy v každodenním styku, o děti se příkladně starají. Spolupráce s rodiči je vynikající, všichni rodiče se školou kvalitně spolupracují, jsou s pedagogy v každodenním styku, o děti se příkladně starají. Spolupráce s rodiči je vynikající, všichni rodiče se školou kvalitně spolupracují, jsou s pedagogy v každodenním styku, o děti se příkladně starají. Za vedení učitelů se někteří z nich snaží odstranit nevhodné dříve používané výchovné postupy, např. že místo důsledných požadavků na dítě raději za ně práci dělali sami.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 31 973/2001-21 s účinností od 1. 9. 2002 (MŠMT 29. 1. 2002)
2. Třídní kniha a třídní výkaz třídy PŠA vedené ve školním roce 202/2003
3. Osobní dokumentace zdravotně postižených žáků docházejících ve školním roce 2002/2003 do třídy PŠA
4. Individuální výchovně-vzdělávací plány všech žáků třídy PŠA
5. Dotazníky pro rodiče vyplněné rodiči žáků třídy PŠA v průběhu inspekce
6. Vzorky žákovských prací ze školního roku 2002/2003

ZÁVĚR

Speciální školy, Hradec Králové, Hradecká 1231, se zabývají výchovou a vzděláváním žáků, kteří nemohou být vzhledem k rozumovým nedostatkům vzděláváni v základních školách. Jednou ze skupin žáků, o které škola pečuje, jsou žáci s lékařskou diagnózou autismus.

Výchovu a výuku zabezpečují dvě pedagogické pracovnice současně - třídní učitelka a její asistentka. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve speciální škole splňuje třídní učitelka, její asistentka je diplomovaná zdravotní sestra v oboru psychiatrie. V práci jim pomáhají 4 osobní asistenti zdravotně postižených žáků. Obě učitelky se v oblasti autismu dále vzdělávají.

Materiálně-technické vybavení je příkladné, žáci využívají trvale 2 učebny a navíc mohou využívat speciálně vybavenou učebnu umístěnou ve Speciálně pedagogickém centru. Učebnic a učebních pomůcek je značné množství, zakoupené pomůcky jsou doplňovány pomůckami vyráběnými přímo pro potřeby jednotlivých žáků.

Kvalitně zpracované individuální výchovně-vzdělávací programy jsou plněny a pravidelně vyhodnocovány. Povinná dokumentace je vedena průkazně, pečlivě a zodpovědně. Vyučování je založeno na individuální práci se žáky. Učitelé i asistenti usilují o náhradní komunikační systém, neboť většina dětí nekomunikuje, mluví pouze 2 žáci.

Spolupráce učitelů se Speciálně pedagogickým centrem je pravidelná, účelná a přínosná. Škola prezentuje svou práci na veřejnosti, v akcích různého typu jsou zastoupeni i žáci autistické třídy.

Speciální školy, Hradec Králové, Hradecká 1231, se zabývají výchovou a vzděláváním žáků, kteří nemohou být vzhledem k rozumovým nedostatkům vzděláváni v základních školách. Jednou ze skupin žáků, o které škola pečuje, jsou žáci s lékařskou diagnózou autismus.

Výchovu a výuku zabezpečují dvě pedagogické pracovnice současně - třídní učitelka a její asistentka. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro práci ve speciální škole splňuje třídní učitelka, její asistentka je diplomovaná zdravotní sestra v oboru psychiatrie. V práci jim pomáhají 4 osobní asistenti zdravotně postižených žáků. Obě učitelky se v oblasti autismu dále vzdělávají.

Materiálně-technické vybavení je příkladné, žáci využívají trvale 2 učebny a navíc mohou využívat speciálně vybavenou učebnu umístěnou ve Speciálně pedagogickém centru. Učebnic a učebních pomůcek je značné množství, zakoupené pomůcky jsou doplňovány pomůckami vyráběnými přímo pro potřeby jednotlivých žáků.

Kvalitně zpracované individuální výchovně-vzdělávací programy jsou plněny a pravidelně vyhodnocovány. Povinná dokumentace je vedena průkazně, pečlivě a zodpovědně. Vyučování je založeno na individuální práci se žáky. Učitelé i asistenti usilují o náhradní komunikační systém, neboť většina dětí nekomunikuje, mluví pouze 2 žáci.

Spolupráce učitelek se Speciálně pedagogickým centrem je pravidelná, účelná a přínosná. Škola prezentuje svou práci na veřejnosti, v akcích různého typu jsou zastoupeni i žáci autistické třídy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektorka - titul, jméno a příjmení

Mgr. Věra Nosková

Podpis

Věra Nosková v. r.

V Hradci Králové dne 12. března 2003

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 13. března 2003

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

PaedDr. Pavel Svoboda, ředitel školy

Pavel Svoboda v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-03-31	091 405/03-5206
Zřizovatel		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.